

Memoria

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
 Pe un an..... Lei 180—
 Pe un jumătate an..... Lei 100—
 Autorități și instituțiuni..... Lei 500—
 In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
 LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
 CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
 ADMINISTRAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-88

NOUL REGENT

Adunarea Națională din 9 Octomvrie a ales cu o majoritate zdrobitoare pe al treilea mare demnitar al Regenței în persoana dlui CONSTANTIN SARATEANU, consilier la Curtea de Casație și fost ministru. Impotriva tuturor uverturilor tenebroase de culise Adunarea Națională a completat golul lăsat de regretatul Regent Buzdugan, cu un om în afară și peste partidele politice, un magistrat de carieră și de rasă.

Nici nu se putea o mai fericită reintregire a Inaltei Regențe — decât tot cu o personalitate cu vastă cultură juridică, care să garanteze în marile chestiuni de stat echilibrul permanent și viabil al unei justiții obiective și energetice. Reiese atât de logic — îndreptarul care a călăuzit guvernul și Adunarea Națională în alegerea noului Regent, încât, suntem siguri, că numai orbii și pătimășii au ceva de obiecționat în această chestiune soluționată așa de imparțial și patriotic. Noul Regent CONST. SARATEANU, deși n'a făcut obiectul de senzație al combinațiilor anumitor cercuri și n'a zăngănit decât într-o modestie exemplară, într-o muncă cinstită și caracter integru — a fost primit de unanimitatea țării și a nației românești — cu cea mai largă bucurie și satisfacție nețărmurită. Pentru că, vrem cu toții liniște și pace, vrem nivelarea patimilor politice cari ne înclăstează și păgubese în hărțuiri inutile.

Or, prin alegerea dlui CONST. SARATEANU în postul de al treilea Regent s'au satisfăcut și garantat tocmai aceste deziderate.

Noul Regent este omul superior la alegerea căruia a căzut de acord **FAMILIA REGALA** ceilalți **DOI REGENȚI**, **GUVERNUL** și **TOATE PARTIDELE DIN ȚARA**, cu excepția d-lor Vintilă Brătianu și general Averescu, cari îngroziiți de nu știu ce fel de lovitură de stat s'au abținut dela ședința Adunării Naționale.

Suntem însă siguri că d-nii V. Brătianu și general Averescu vor fi cei dintâi care își vor recunoaște greșala făcută și își vor pune cenușă pe cap. Căci partidul liberal și averescan trebuie să înțeleagă până încă nu-i prea târziu, că vremea oculte și a camarilei care dicta în toate actele noastre de stat, a trecut pentru totdeauna. De asupra voințelor individuale și a planurilor disparate de comploturi și conjurații clandestine — stă, ca supremă dogmă a oricărui stat de-

mocrat: **VOINȚA NAȚIONALĂ**. Și noul Regent: **CONSTANTIN SARATEANU** este alesul voinții naționale. Să ne trăiască pentru binele și fericirea nației românești.
BAZIL GRUIA.

Marea putere a d-lui Mașiu ca om politic își are rădăcinile în faptul că d-sa nu forțează evenimentele, ci numai le organizează. De aceea tot ceea ce face el cu caracter definitiv — este trainic. Așa a condus politica partidului său timp de zece ani, așa conduce politica guvernului acum; de aceea toate actele lui mari nu iau înfățișarea unor gesturi de inițiativă personală, ci sunt fenomene naturale. Aci stă deosebirea fundamentală dintre el și Ion Brătianu, și aci secretul victoriei lui asupra celui din urmă. Căci mort sau viu Ion Brătianu, șoarta politicii liberale aceeaș ar fi fost: cea de azi.

Să-i luăm în nume de rău că, cu prilejul completării consiliului de regență, a rămas pe aceeași linie politică? Nu. Ci mai degrabă să-i acordăm mai de parte încrederea noastră.

(„Cuvântul“)

NAE IONESCU.

IN FAȚA MORMĂNTULUI...

Sunt abia câteva zile, de când lespeda grea a cavoului dela Faraoni, a închis pentru totdeauna sub umbra ei, osemintele aceluia care a fost Regentul Gheorghe Buzdugan.

În plânsul de clopote tânguitoare, sub umbră de flamuri adânc cernite de durerea unui întreg popor, osemintele marelui mort al neamului s'au așezat spre vecinică odihnă în cavoul familiar dela Faraoni. E prea proaspătă amintirea vie a lui Gheorghe Buzdugan în sufletele noastre încât să putem să judecăm acum rece și obiectiv viața, faptele și virtuțile alese ale marelui dispărut.

Țara, adânc îndurerată de moartea năpraznică care a răpit subit din mijlocul nostru pe omul dreptății plânge nemângăiată în fața proaspătului mormânt dela Faraoni. Dela un cap al Țării până la celalalt, lumea românească, își simte încă sufletul încătușat în durere nemângăiată. Umbra dela Faraoni veghiază însă asupra destinelor acestui neam așa de greu încercat și va veghia mereu, ca un etern memento, pentru biruința nesdruncinată a vremurilor celor noi.

Țara, prin aleșii săi întruniți în **Reprezentanța Națională**, și-a ales un nou regent în locul marelui dis-

părut. Incredătoare în destinul ce-i este hărăzit dela Dumnezeu privește cu încredere și nădejde în zărilor viitorului.

Umbrele marilor voveozi ai trecutului nostru tresar în mormintele lor binecuvântate de amintirea pioasă a unui neam care vrea să trăiască liber în noule hotare ce și-a eroit cu mari și grele jertfe! Țara, își îndreaptă toate nădejile de bine către Cel de Sus să ocrotească cu noroc destinele acestui popor și să-l îndrume spre rosturile lui de mărire și strălucire viitoare.

Spre mormântul simbol dela Faraoni se vor îndrepta adeseori, în clipe de îndoială și încercare, gândurile conducătorilor ca să culeagă din faptele marelui dispărut, pilda datoriei și a muncii închinată desinteresat intereselor superioare ale Țării și binelui obșteșe!

În liniștea sumbră, unde își doarme somnul de veci, marele Regent, se aud încă plânsetele sugrumate de durere ale unui neam neonsoțat. Cripta dela Faraoni însă își va deschide adeseori larg porțile nenumăraților pelerini cari an de an își vor aduce aminte cu pietate de umbra care veghiază și îndrumază și din lumea cealaltă...

ACHIM POENARU.

zei în modul cel mai rapid și patriotic.

Exasperați de conștiința propriei lor impotențe politice liberalii — căci de ciupercile averescane nu mai vorbesc — au încercat în toate chipurile să talmăcească și răstălmăcească textele constituției pentru a demonstra — cui? — că guvernul și partidul național-tărănesc pregătește o lovitură de Stat”.

Au pornit în acest sens un atac violent împotriva tuturor factorilor determinanți în soluționarea crizei constituționale, pentruca liberalii și prepușii lor să-și impună anumite persoane în locul dorit, dar manevrele n'au reușit cătuși de puțin.

Guvernul și Adunarea Națională a refuzat orice aranjament cu ușile închise. Dimpotrivă a dat dovadă că înțelege să soluționeze un act, ca cel de importanța alegerii noului Regent — cu ferestrele larg deschise publicității și controlului opiniei publice. Neținând seamă decât de o singură poruncă: indicația voinții naționale.

Așa că liberalii și averescanii au făcut o mare greșală neparticipând la Adunarea Națională în care a fost ales Noul Regent.

„Marii patrioți” Vintilă și „hoțul de cai” Averescu au stat pe de lături injurând ca birjarii și amenințând ca copiii (cacofonia e binevenită) că nu vor admite „lovitura de stat”!

Sărmanii — ramoliți ai ecranului nostru politic! Oricât ar sbiera, nimeni nu-i mai ia în seamă!.

Căci batjocorirea opiniei publice și a unei țări întregi a trebuit să-și aibe odată un capăt. Azi nimeni nu mai crede prostiilor vintiliste și nimeni nu mai dorește tâlhăriile averescane.

Compromiși, partidul liberal și averescan sunt stafiile urâte cari batjocoresc sinistru viața noastră publică prin atitudini disperate, absurde, descreerate, cari îi așează definitiv la index, nementinându-i în circulație decât ca niște umbre cari trezesc în public repulsiune și dispreț.

Agitația sterilă liberalo-averescană dovedește complet declinul ce-a încolțit aceste partide anacronice — sortite în curând să piară.

Emil Teleacu.

Funerariile naționale ale Regentului Gheorghe Buzdugan.

București, 9. — Miercuri au avut loc funerariile naționale ale defunctului Regent Gheorghe Buzdugan. Intreaga națiune română a ținut cu acest îndurerat prilej să dea ultimul onor sftnicului mare și bun al Copilului-Rege.

Sicriul cu rămășițele pământeste a fost așezat la Ateneu, învăluit cu drapelul tricolor și așezat pe un catafalce împodobit cu jerbe și coroane de flori.

COROANELE

Dintre numeroasele Coroane menționăm pe cele depuse din partea: M. S. Regelui Mihai, principesa mamă Elena, Inalta Regentă, Casa M. S. Regelui, președintele Cehoslovaciei Masaryk, guvernul, Municipiul Cluj etc.

La ora 4 începe serviciul divin, după terminarea căruia sicriul e așezat pe un așet de tun, acoperit de flori și tras de 6 cai.

CORTEGIUL

Cortegiul s'a format în ordinea următoare: un pluton de jandarmi, clerul, ofițerii superiori purtând pe perne de catifea decorațiile defunctului.

Coroanele sunt ținute de dnii: Ștefan Cicio Pop, președintele Camerii, Tr. Bratu, preș. Senatului, general Petala, Oscar Niculescu, preș. Casației, general Păltineanu, gen. Măldărescu, gen. Comănescu și dl prim-ministru Iuliu Maniu.

Carul funerar a fost urmat de națiunea întreagă prin aleșii ei cei mai reprezentativi începând dela Inalta Regentă și până la ultimii și cei mai de jos funcționari și țărani aflați în Capitală. Amintim așadar: cei doi fii ai regentului, Inalta Regentă, Consiliul de Miniștri, foștii președinți de Consiliu, foștii președinți de Miniștri, Corpul diplomatic, Mitropolia și Episcopii țării, Inalta Curte de Casație și Justiție, Consiliul Legislativ, ofițerii generali în activitate și cei în rezervă, parlamentarii, profesorii universitari, funcționarii etc. etc.

În dangătele jalnice ale celor peste 300 de clopote din București — cari măriau și mai mult îndurerea tuturor; rămășițele pământ-

tești ale defunctului Regent, sunt trecute în cortegiul impunător des-cins mai sus — pe câteva străzi, pentru ca la orele 6 Cortegiul s'ajungă în gara de Nord — de unde cel ce a fost bunul și înțeleptul Regent Buzdugan avea să plece nu peste mult, pentru totdeauna, în grădina cu pruni dela Faraoni pentru a-și dormi somnul de veci.

LA FARAOANI

Bacău, 10. — Pe tot parcursul drumului la Faraoni, oameni cu torțe și luminări aprinse așteptau trecerea trenului mortuar. Pe fața tuturora nu vedeai decât tristețe și lacrimi. La ora opt (8) dimineața trenul funerar sosește în gara Faraoni, care de azi încolo va purta numele marelui defunct. În gară, delegațiuni numeroase de țărani din împrejurimi așteptau cu durere să petreacă la ultimul lăcaș pe cel mai dîstins fiu al acestor ținuturi. 16 țărani din comuna Faraoni ridică cosciugul de bronz pe umeri și cortegiul pornește încet spre conacul familiei Buzdugan, în grădina căreia — cu pruni îngăbeniți de toamnă — își va dormi somnul de veci regretatul mort al națiunii Române Regentul George Buzdugan.

Dealungul drumului cortegiul a trecut pe sub trei arcuri funebre. De ambele părți ale șoselei țărani mulți stau îndurerați și plîngeau... Panglicele erau ținute de d-nii: Iuliu Maniu, Gr. Iunian, Tr. Bratu, gen. Măldărescu și gen. Petala.

INHUMAREA

În livada cu pruni din grădina defunctului, s'a oficiat serviciul religios al înmormântării. La ora 9.20 sicriul a fost scoborât în pământ. Cu trenul special oaspeții s'au întors la București.

Numai în grădina cu pruni din Faraoni a rămas o cruce modestă și albă, strajă la căpătâiul celui mai recent mort al neamului: bunul și înțeleptul G. Buzdugan.

**Cetiți și răspânziți
CHEMAREA**

Gheorghe Buzdugan.

În „Neamul Românesc“ de Marți dl N. Iorga publică următoarele rânduri de căldă înțelegere pentru Regentul dispărut:

S'a dus dintre noi un om bun și doritor de dreptate.

Pus de încrederea regelui Ferdinand în Consiliul de trei care trebuia să ocrotească plăpânda copilărie a urmașului său, înalt magistrat care toată viața sa avusese sarcina de a interpreta omeneste rigidele prescripții ale dreptului, și-a impus să se despartă de toate amintirile și legăturile sale politice și, cum îmi spunea cândva, în momente de nerăbdare ale stăpânitorilor de astăzi, să primească și toate riscurile situației sale.

N. Iorga.

Politică de afaceri și politică idealistă.

Până când elementele politice active nu vor fi formate din oameni idealisti, tineri și cu o serioasă pregătire politică, treburile țării vor merge schiopătând. Când va dispărea din mintea politicianilor noștri credința greșită că politica e un mijloc de îmbogățire pentru ei și un scut de protecționism al rudelor și al amicilor politici situația economică, financiară și politică se va schimba. Atunci nu vor mai lua ființă posturii noi pentru răsplătirea lingușitorilor și a farsorilor ci numai când nevoile organice ale statului vor cere categoric. După dispariția credințelor greșite și a molimelor de care sunt hantuiți politicianii se va forma o elită politică formată din tineret pentru care bogăția va fi un mijloc de înfăptuire a marilor reforme politice și sociale, iar nu politica un mijloc de îmbogățire pe nemuncite în detrimentul claselor producătoare cum a fost sub domnia corbilor. O adevărată elită politică a unui neam viguros și cult trebuie neapărat să fie cu o vastă cultură politică, adânc cunoscătoare a realităților dintr'un stat și disciplinată. Când conducătorii destinelor unui popor se vor conforma principiilor de morală și vor munci o muncă rațională creatoare acel stat va prospera spre binele obștesc.

Pentru a putea ajunge la aceste desiderente în sistemul politic democrat e neapărată nevoie ca selecționarea persoanelor pentru posturile

A funcționat în afară cu aleasă demnitate, cu înfățișarea aristocratică dar nu aspră, a unui președinte de Republică, iar în sfaturile Regentei a făcut să se audă totdeauna opinia sigură a juristului și grija călduroasă a patriotului.

În acești grei ani de zile și acei cari s'au putut crede nedreptățiți de hotărârea lui n'au putut bănuși un singur moment motivele de care s'a condus.

România îi va purta o recunoșcătoare amintire aceluia care n'a cruțat nici o dată forțele sale la locul de pază plin de răspundere, unde l-a așezat soarta, care, de data aceasta, a știut alege.

conducătoare să nu se facă după gradul de rudenie cu dignitarii cei mari și nici prin prisma meritorilor de partid că toate aceste procedee vin în conflict cu principiile morale și ne dau cele mai dezastruoase rezultate.

Dirigătorii trebuie să pună interesele publice mai presus decât interesele particulare. Oamenii politici să nu fie bogăți în vorbe zădărnice și OLOGI ÎN FAPTE PRACTICE. Viața publică numai atunci va fi purificată când politica nu se mai face pentru afaceri ci numai din convingere sinceră.

Tinerimea trebuie să se ferească de molimele care hantue pe unii politiciani și să-și formeze singură convingerile pornind hotărâtă pe calea cea bună căci adevărata îndreptare a unui popor pornește dela tinerimea sa.

Tineret al țării mele dă dovadă iumii întregi că ai o conștiință trează și că te apropii cât mai mult de idealul poporului român adăpostind-te sub cutele steagurilor democratice. Menirea tineretului idealist e să trezească și să învieze toate pornirile bune ale poporului fără întârziere arătându-i că nu trebuie să se închine oportunistului și MINCIUNEI. Nădejdea unui neam e în tineretul său și așa îi va fi soarta după cum e tineretul.

Tinerimea să se închine cinstei, adevărului, dreptății, legalității și să simtă nevoile poporului său.

IOAN ȚĂRANUL.

Câteva principii de organizare a Socolilor.

Am arătat într'un articol al gazetei noastre, concepția de organizare a Socolilor enunțată de Miroslav Tyrs, care spunea, că scopul suprem al unei educațiuni armonioase, este frumusețea fizică și morală care se poate rezuma prin cuvintele: sănătate, putere și frumuseță.

Aceste trei cuvinte concentrează ideile fundamentale ale doctrinei ce stă la baza programului asociațiunii Socolilor.

Convins, că individul este nimic; colectivitatea este totul, și, că personalitatea cea mai perfectă, e departe de a fi tot atât de folositoare, dacă nu se asociază, Tyrs totuși n'a căzut în eroarea de a neglija pe individ, care este elementul viu al societății deci materia care compune acest complex materie de care vor depinde calitățile sau defectele lui sub o formă mai puternică, mai pronunțată și mai generalizată.

Educația individului este un scop, iar colectivitatea și indeosebi asociațiunile sunt numai un mijloc pentru realizarea lui și ca atare indispensabile. Națiunea care și ea este o colectivitate, va putea subsista numai dacă elementele ce o compun sunt educate, iar modul cum concepe el această educațiune l-am arătat.

În timp ce Tyrs elabora programul

său de educațiune națională, M. Masaryk a redijă prima lui lucrare în care combătea pesimismul lui Schopenhauer, pe care-l considera foarte periculos și susceptibil de a tulbura spiritele și a disolva energiile.

Plin de entuziasm și energie, inteligent și prevăzător, fostul ucenic de fierar urmărea cu viu interes toate faptele și fenomenele sociale, în raportul lor cu instituțiunile politice cari îl interesau mai deaproape.

În toate operele ce a scris, s'a ocupat mai mult de puterea de existență a Cehilor și a arătat mai ales factorii de care depinde această putere. Tot ce a scris Masaryk, nu este decât rezultatul unor cercetări minuțioase asupra desvoltării și evoluției poporului ceh precum și a sensului aspirațiunilor politice și sociale ale lui. Masaryk pătruns de un spirit critic ascuțit, și pe temeiul unor observații serioase a arătat drumul pe care trebuie să apuce națiunea cehă pentru a ajunge la un viitor mai fericit.

E caracteristică nuanța de religiozitate ce dădea Masaryk sistemului său de educație căreia el îi atribuia o mare importanță, dar care totuși nu l'a împiedecat să ridice cu multă energie în contra misticismului ce pretindea că atingerea dreptății supreme este posibilă fără concursul logicei

și al cercetărilor științifice.

Acest fel de a gândi se găsește la toți marii cugetători cehi, cari a avut darul să creeze un sistem de educație dualistă al cărei rezultat a fost ridicarea spiritului de sacrificiu până la martiraj.

Masaryk merge mai departe, ieșind din cadrul rigid al filosofiei teoretice și studiind diversele probleme sociale în raportul lor cu viața practică a concretizat un sistem de filozofie care se identifică cu viața lui și opera pe care a creat-o.

Nu mai puțin l'a preocupat pe Masaryk problema de viață națională a poporului ceh în care scop a creat un curent de filozofie națională, curent în care ideile și gândirea lui se confunda cu ale lui Tyrs.

Iată deci doi cugetători și adânc cunoscători ai diverselor probleme sociale cari lucrând independenti unul de altul, au făcut aceleași constatări, s'au identificat unul cu altul ceea ce dovedește, că au pătruns și au înțeles psihologia poporului ceh, au înregistrat toate fenomenele sociale în cari se oglindeau aspirațiunile acestui popor și mai mult, au enunțat aceleași sisteme de educație grație cărora idealul lor devenit realitate.

În ceea ce privește excesele liberalismului capitalist cari agitau întreaga lume și cari au dat naștere unei grave probleme sociale, Masaryk și-a formulat opinia într'o formă lapidară, arătând că la baza acestei pro-

bleme stă idealul uman și că socialismul nu dorește filantropia ci dreptatea.

Din toate acestea se poate vedea seriozitatea cu care s'a început organizarea Socolilor.

Ea a dat naștere unei doctrine noi formând o problemă socială din cele mai interesante cari a avut darul să nască și o epocă nouă în literatura cehă.

Asociați Socolilor s'a născut dintr'un spirit în care nu domnea altă emulație decât aceea a binelui și a sacrificiului pentru o cauză comună și aceasta a avut ca rezultat sfurtările pe cari le-au făcut și le fac Socolii contra apatiei și a descurajării, a analfabetismului și a diviziunii țării cari sunt de ordin politic, social sau religios.

De aceea într'o adunare a Socolilor nu se face deosebirea între bogat sau sărac, între sătean sau orașan; toți sunt egali având aceleași drepturi și obligațiuni, uniți în gânduri gata ori când să apere integritatea și solidaritatea națională.

Toate cele arătate mai sus e bine a fi observate și notate de noi cari suntem la începutul unei epoci de mari reforme și prefaceri sociale, de noi cari trebuie să urmărim exemplul Socolilor făcând din flacăii Satelor noastre adevărații arbori ai mândriei noastre naționale.

Aurel Vasiliu.

Psihologia aplicației în orientarea profesională din Germania.

Încă înainte de război, concepțiile economice și sociale au scos la iveală necesitatea de a se sistematiza îndrumarea profesională a tineretului, care părăsește băncile școlii; însă abia în anul 1918 necesitatea aceasta a devenit cu adevărat imperioasă. S'a luat atunci inițiativa de a se înființa oficii pentru îndrumarea profesională, având menirea nu numai de a lămurii pe absolvenții de școală asupra carierii, ce această voia să îmbrățișeze, ci să-i mijlocească eventual și un loc de muncă sau de practică. În afară de aceasta, unii reflectanți la posturi se supuneau aici și la un examen prealabil asupra aplicațiilor lor pentru cariera aleasă.

În ceea ce privește activitatea de până acum a acestor oficii, cifrele de mai jos sunt edificatoare:

1922/23	235.013
1923/24	250.000
1924/25	306.503
1925/26	374.566
1926/27	426.092

Numărul locurilor vacante, anunțate în Renania, se ridică la:

1923/24	12.267
1927/28	37.376

Din acestea birourile de selecționare profesională au mijlocit 30.854 locuri; e de observat însă, că cifra din urmă e inferioară celei reale, căci adesea nici nu i se comunică biroului rezultatul intervenției sale.

Să ne ocupăm în cele următoare mai amănunțit de știința care stă la baza acestor noi instituții, de psihologia aplicației.

Pe când școala confirmă în primul rând posedarea unor cunoștințe teoretice, pe când medical e chemat să împiedice pe tânăr de a apuca o profesiune, pentru care în urma constituției sale corporale nu e apt, sau care îi poate periclitiza sănătatea, menirea psihologiei aplicației este să constate adevăratele sale aptitudini. Pentru a executa asemenea lucrări de expertiză psihologică și a le coordona corect cu noua experiență câștigată și cu noua conștiință, e nevoie de un institut științific, care să împărtășească singuraticilor oficii ultimele rezultate ale cercetărilor din acest domeniu. Printre asemenea institute putem aminti întâi de toate — afară de cel dela Hanovera — Institutul Provincial Renan pentru Cercetări Profesionale din Düsseldorf, care în același timp desfășoară și o însemnată activitate practică, fiind examene de aptitudini din însărcinarea biroului Düsseldorf. Se află sub controlul guvernatorului provinciei Dr. h. c. Horion, decernentul institutului fiind consilierul Gerlach, fost ministru. Ca să ne formăm o idee de felul în care se aplică aci psihologia aptitudinilor la selecționarea profesională, să studiem mai de aproape procedeul introdus de acest institut.

Dătătoare de ton la acest procedeu sunt următoarele criterii:

- A. Cercetarea mediului social.
- B. Examenul constituției fizice.
- C. Examinarea nivelului intelectual.
 1. Probe asupra cunoștințelor de școală (aritmetică și ortografie).
 2. Constatarea inteligenței.
- D. Examenul aptitudinilor practice.
 1. Examinarea spiritului organizatoriu-comercial.
 2. Examinarea aptitudinilor tehnico-practice.
 3. Examinarea facultății de împărțire a spațiului și de economisire a materiilor de prelucrat.
 4. Probe de istețime.
 5. Examenul felului de procedare în viața de toate zilele și în situații primejdioase (pentru posturi cu răspundere).

Cercetarea mediului social se face prin completarea unui chestionar, cuprinzând 34 întrebări, din care dăm aici câteva:

- Ce profesiune are tatăl tău?
De câte ori a stat el fără câștig?
Câți frați ai?
Câte camere aveți?
Cari îți sunt materiile favorite la școală?
Ce studiu nu-ți place?
Cu ce-ți petreci timpul liber?
Care joc îți e mai drag?
Cari cărți îți plac mai mult?
Aveți acasă radio?

Examenul constituției fizice se face relativ la: înălțimea, circumferința pieptului, greutatea, forța mâinilor, forța cernelor, tenacitate și obosire la munca în poziție aplecată. După probele de aritmetică și de ortografie urmează constatarea inteligenței, care se obține cu ajutorul așa numitelor teste cu lacune. Sunt niște compoziții scurte, în care ici-colo se lasă afară câte un cuvânt, în total circa 25. Tânărul trebuie să completeze textul din sensul frazei.

Examenul aptitudinilor practice se face întâi relativ la spiritul comercial-organizatoriu al celui de examinat. Proba constă în aranjarea a 100 plăci rotunde de metal, pe cari sunt imprimare numerile dela 50—149. Modul, în care se face aceasta, precum și timpul necesită, permit să se tragă concluzii importante asupra simțului său de ordine și asupra capacității sale de a constitui o unitate sistematizată dintr-un haos de lucruri neordonate.

La examenul aptitudinilor tehnico-practice institutul se serveste de „scândura universală”. Tânărul primește niște piese, pe cari trebuie să le potrivască laolaltă. Nu i se spune, nici nu i se arată, că ce trebuie să rezulte din ele. El trebuie să afle singur soluția adevărată, conducându-se exclusiv de forma singuraticilor piese, cari se potrivesc

exact, făcând astfel imposibilă orice schimbare în componerea lor.

Spiritul de economisire a materiilor de prelucrat se încearcă prin aceea, că opt plăci de lemn de formă diferită trebuie aranjate pe o placă mare de lemn în așa fel, ca ele să ocupe minimum de spațiu.

- Proba de istețime se face relativ la:
1. o simplă muncă mecanică;
 2. muncă de îndemănare cu ambele mâini fără accentuarea preciziei;
 3. Aplicarea întregii musculaturi a corpului cu accentuarea preciziei.

Descrierea amănunțită a temelor de examen și a instrumentelor întrebuințate la ele ar necesita o expunere prea largă. Proba asupra modului de procedare în situații obișnuite și primejdioase se face la un aparat, la care se cere, ca la anumite semne convenite în prealabil candidatul să procedeze cât mai repede. Schimbându-se numărul și sensul acestor semne, examenul poate deveni mai greu.

Iată deci punctele esențiale ale examenelor, ce se țin la Institutul Provincial din Renania. Chiar din această schițare scurtă reiese, că la baza acestor examene se află un principiu unitar, care le constituie într-un tot insepapabil. Dovadă de altfel și faptul, că seria amintită de examene a fost introdusă la mai bine de 60 birouri de îndrumare profesională germane și la o mulțime de oficii din străinătate. În Germania este fără îndoială cea mai răspândită metodă de expertiză psihologică, din câte se aplică de oficialitate. Pentru a ne edifica asupra siguranței procedurii ajunge să menționăm, că gradul acesta de siguranță al avizelor de aptitudini s'a calculat în mod empiric la 94%. Este un coeficient atât de mare încât abia se mai poate aștepta o urcare a lui în viitor, prin ameliorarea procedurilor.

Un gest.

Sunetul clopotelor din întreaga țară a cutremurat cu dangătul lor sinistru inimile românești. Un stâlp — dintre cei mai mari, s'a prăbușit, lăsând în urmă un gol cu greu de acoperit. N'a fost suflet de român, care să nu se cernească în negru și n'a fost altar în această țară dela care odată cu fumul de tămâie să nu se înalțe spre ceruri rugăciuni pentru odihna sufletului acelaia care a fost Înaltul Regent *George Buzdugan*. Și cu toate acestea nu s'a învrednicit trupul neînsuflețit al marelui dispărut de întreagă recunoștința acestei nații. Răsplata muncii lui — care trebuia să îi încununie și la trista ceremonie s'ciur a trebuit să o știrbească câțiva oameni. A trebuit să le gustăm amarul nerecunoștinței și al sufletului lor. A fost nevoie că memoria marelui Regent s'o pângărească îngustimea de vederi a d-lui *Vintilă Brătianu* și întunecimea bătrânelului generalului *Averescu*. Astfel a știut să-i răsplătească partidele azi în opoziție dreptatea și claritatea faptelor Sale?

Azi, când dela un colț la altul al țării flamura cernită se pleacă deasupra mormântului proaspăt dela *Faraoani*, gestul sfidător al șefilor din opoziție e o pată care nu se va putea șterge.

Atunci, când corpul neînsuflețit al Înaltului Regent a fost transportat cu pompa-i cuvenită dela locuința ilustrului defunct la *Ateneu*, când tot ce are țara mai înalt și mai select, a ținut de sfântă datorie față de acela care până ieri conducea destinele acestui neam, să îl întovărășească pentru cea din urmă oră: dl *Vintilă Brătianu* și gen. *Averescu* — au crezut de bine să lipsească.

Au crezut că prin „*ilustra*” lor absentă vor da o lovitură guvernului.

E în gestul acestor oameni nu numai lipsa bunului simț dar și nerecunoștința lor față de *Coroana* al cărei apărători s'au afișat de atâtea ori.

Țara a luat act cu destulă amărăciune despre felul de comportare al foștilor ei guvernanți și atunci când îi vor cere sprijinul va ști să le răspundă cu același gest, dar de data aceasta foarte la locul său!

C. DEDULAS.

Film politic.

Moartea regentului Buzdugan a umplut presa de comentarii și capul liberalilor de găgăuni. Ne mai vorbind de *Averescani*, cari spre marea noastră surprindere, au anunțat amânarea „*mării adunări*” populare fixată în *București* pentru ziua de 13 Oct. a. c. Era această adunare o manevră de constrângere morală pentru guvern. 13 Oct., zi fatală când trebuia să renască din cenuse „*Phoenix*”-ul bătrânului general *Averescu*, când trebuia „*să plece dela putere*” dl *Maniu*, ca să facă loc celei mai noi vedete politice, „*stelei*” de pe chipul d-lui general *Averescu*. Dar, „*la steaua*” ce a răsărit e o cale atât de lungă încât mii de ani i-ar trebui gherenului s'o ajungă. Până atunci însă dl poet *Muciolini* acordându-i lira, va mai putea edita vre-o două duzini de versuri: „*de ce m'ați dus de lângă voi*”...

Cum însă moartea Regentului *Buzdugan* era înafara prevederilor po-

litice ale dlui *Vintilă Brătianu* magul vistieriei *Românești*, partidul liberal s'a văzut din nou plutind în necunoscut, fără cârmă și fără busolă. Tristii trubaduri ai principiilor „*prin noi înșine*” au avut de data aceasta ocazia ca să-și instruneze din nou viorile și să cânte cu toții deodată pe cele patru coarde ruginite, cântecul „*loviturilor de stat*”. Nu știu cine o mai fi inventat și această lovitură de „*stat*”. Fapt este că marinarii naufragiului politic — opoziția liberalo-*averescană* — o țipă din răspuțeri. Așa se vede că recenta lovitură de „*șezut*” ce au primit-o cu ocazia plecării lor dela putere le este vie în memorie, durându-i încă și acuma la „*stat*”. La tot cazul jocul „*loviturilor de stat*” e un joc de cuvinte, o *abracadabra* întreagă, din care capul dlui *Vintilă* numai atât poate pricepe că nu vine la putere. Și priceperea dlui *Vintilă Brătianu* o fi încă de lungă durată.

Cronicar.

Liberalii și bacșișul.

În timp de zece ani sub ocărmuirea blestemată a liberalilor, s'a furat și jăcmănit avutul public ca în codrul Vlăsiei. Azi când hienele spurcate nu mai au în mână lor frânele conducerii, dorința lumii cinstite e, ca aceia cari au comis fapte pedepsibile de codul penal, să fie dați în judecată după o procedură cât se poate de accelerată și să treacă rând pe rând dela ușii până la Ministeru în fata parchetului să-și mărturisească și să li se dovedească în mod minuțios toate mârșăvenile comise sub DOMNIA CORBILOR.

Mănuitorii de bani publici trebuie să învețe să nu confundă avutul public cu avutul lor particular. Guvernului actual îi revine sarcina de a selecționa pe direcționari PURIFICAND MORAVURILE PUBLICE.

Ce mare bucurie ar fi în țară când am vedea că spiritul de dreptate tri-

umfă, prin faptul că cei răi și necinstiți vor fi trimiși la pușcărie, confiscându-li-se averile însușite pe nedrept, iar cei drepiți să poată munci mai departe în ogorul public neconturbat de calicii ocrotiți de vechiul regim. Dacă se va face această purificare, mecanismul statului va merge bine și nu va trebui ca pentru cel mai de nimic lucru să faci intervenție și să dai bacșiș.

Ah! bacșișul, șperțul monopolului liberalului cu care a pătruns în România din Balcani. Bacșiș a fost acela care a săturat pe turcul flămând, hrăpăreț și a deschis drumul oamenilor necinstiți să pătrundă în România. Cu bacșișul au venit, cu el s'au susținut și au lucrat toată viața lor. Bacșișul și șperțul sunt frați de cruce cu liberalii. Nimic și bacșișul că va rămânea neputincios corbul de liberal!

Când un senator ungar își face de cap.

Abea s'au liniștit apele agitate ale politicii cotidiene epuizându-se complex versiunile și ipotezele născocite de oameni de rea credință și iată micile năcazuri locale — cari păreau inexistente — că iar și-au ridicat glasul. Se părea într'un moment, că măruntele nemulțumiri au dispărut, când în realitate au rămas intacte, numai că le-au coplesit evenimentele capitale ce s'au precipitat zilele trecute.

O scrisoare, sosită eri la redacția ziarului nostru, ne aduce știrea unor fapte neplăcute, ce se petrec în comuna *Baraolt* jud. *Trei Scaune*. Un pașnic cetățean al acestei comune, dornic de liniște și dreptate, cere să dăm loc în coloanele ziarului nostru, faptelor cari constituie elementul de enervare a locuitorilor comunei. Pe scurt, iată ce se întâmplă și la ce se pretează un domn senator minoritar.

Pentru postul de președinte al comisiei interimare din comuna *Baraolt*, au fost doi candidați. Pe cel de al doilea, un domn al cărui nume se începe cu inițialele *A. F.* ironia sorții și fatalitatea l-a făcut părtașul unui fiasco, rămânând ales la președinție, unde în urma votului a ajuns primul candidat, care de altfel e un cetățean cinstit și onorat de toată populația *baraolteană*. Dl *A. F.* arendașul eșecului la alegerile pentru presidenția comisiei interimare, nu s'a mulțumit cu atât. Profitând de slăbiciunile unui senator minoritar, un om care ne face impresia că nu caută verosimilitatea, cum-

păbind lucrurile în prealabil — a pus la cale o farsă, în urma căreia printr'o scrisoare confidențială dl senator îi aduce aminte președintelui comisiei interimare de o eventuală răfuială, cu care ocazie n'ar renunța la uzul unui *browning*. Populația din *Baraolt*, complex mulțumită cu actualul președinte al comisiei interimare, a rămas adânc revoltată de provocările nejustificate ale dlui senator, care plecând dela afirmațiunile tendențioase ale dlui *A. F.* e pe cale să atenteze la viața unui om cinstit.

Acesta e firul evenimentelor desfășurate în *Baraolt* și pe care cetitorul ziarului nostru ne-a rugat să le publicăm. O măsură se impune! Chiar dacă o doză din afirmațiunile prezente sunt exagerate, totuși se impune o cercetare grabnică la fața locului din partea autorităților competente, pentru desvelirea adevărului și încadrarea în rigorile legii a acelora cari, te miri din ce considerente personale, turbură liniștea publică.

Socotim, că o anchetă ar fi cu atât mai binevenită, cu cât, cu această ocazie, s'ar putea cerceta încă o mulțime de probleme, cari în regiunile acestea *Baraolt* și jur, nu arare ori vizează direct chestiunea românismului în marea această de *Săcui* și pe cari nu prea vedem din ce motive, autoritățile românești, le nesocotesc intenționat zi de zi.

P.

Protestul organizațiilor chemărite continuă...

In cursul săptămânii am mai primit următoarele telegrame de protest împotriva atentatului odios încercat asupra Dlui ministru Vaida Voevod.

Miile de cetățeni și centuriile de voinici din comunele Crăcești, Deșești, Hărniciești, Șugătag, Giulești și Vad întruniți în adunări populare protestează contra odiosului atentat pus la cale contra domnului Ministru Vaida-Voevod și cere pedepsirea exemplară a criminalului.

BILȚIU DANCUS
deputat de Maramureș.

D-Sale Dlui

IULIU MANIU, prim-ministru
BUCUREȘTI.

Un nebun a încercat să ne răpească pe cel mai mare luptător al ordinii cinstei și legalității dl Alexandru Vaida-Voevod. Stop. Providența a voit ca gestul criminal să nu-și aibă rezultatul intenționat. Stop. Tineretul Chemărist din județul Făgăraș respinge cu searbă actul anarchic al bestiei de speță umană și vă roagă a nu pregeta în munca pentru binele țării găsiind alături de Dvs. în ori ce moment întreg tineretul Chemărist din țară. Stop.

TINEREUL CHEMARIST
din jud. Făgăraș.

D-Sale Dlui

ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD
Ministru de Interne
BUCUREȘTI.

Organizația Tineretului Chemărist din județul Făgăraș infierează și respinge cu toată revolta gestul criminal al unui desechilibrat încercat asupra Dvs. Stop. Aducem mulțumiri Proniei cerești care a păzit integritatea corporală a marelui om de Stat și neînfricat luptător al ordinii și legalității. Stop. Vă rugăm a nu înceta lupta pentru binele țării căci tineretul din județul Făgăraș și cu el împreună toată suflarea românească e alături de Dvs. și gata de a răzbiuna orice încercare criminală. Stop.

TINEREUL CHEMARIST
din jud. Făgăraș.

D-Sale Dlui

IULIU MANIU, prim-ministru
BUCUREȘTI.

Protestăm, energic contra atentatului barbar comis contra Dlui Ministru de Interne Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Pronia cerească, l-a scăpat de aceasta mână odioasă în folosul țării și a întregului popor. Vă asigurăm Dle Ministru de toată încrederea și transmiteti Dlui Ministru de Interne bucuria noastră nețărmurită, că n'a izbutit planul sinistru în contra D-Sale, și suntem gata a ne face datoria când goarna va suna.

Felicitările noastre în numele chemăristilor și a Voinicilor din județul Turda.

TINEREUL CHEMARIST
din jud. Turda.

D-Sale Dlui

Dr. ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD
Ministru de interne
BUCUREȘTI.

Protestăm cu cea mai mare vehemență contra atentatului odios proiectat contra Dvoastre. Bunul D-zeu v'a salvat de aceasta mână barbară, care nu și-a putut pune în aplicare planul sinistru, la baza cărui este o clică comunistă. Vă asigurăm de cea mai mare loialitate, și vă rugăm ca să sunați goarna, pentru a ne face datoria.

Primiți felicitările noastre în numele Chemăristilor și a Voinicilor din județul Turda.

TINEREUL CHEMARIST
din jud. Turda.

Prieteni și abonații ziarului nostru sunt rugați a aprecia eforturile materiale ale ziarului nostru, sprijinindu-ne cu achitarea abonamentului: Nu suntem un ziar comercializat, nici un ziar susținut. Pe lângă grija mare ce depuem în redactarea ziarului nostru, ne apasă greu și grija materială. Nu vrem comercializarea, nici aservirea scrisului nostru; preferim a apela la sprijinul distinșilor pretini și abonați ai noștri. Mai presus de sumă, noi apreciem gestul.

Redacția

Cele mai bune
mâncări,

celea mai delicioase băuturi se pot afla la:

Restaurantul Mezei

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 70.

Abonament de cl. I
1.800 Lei lunar.

CETIȚI ȘI
RASPÂNDIȚI

„CHEMAREA“

Din problemele funcționarilor.

Salarul.

O veche și legitimă doleanță a funcționarilor a fost legiferată de parlamentul țării, prin dispoziția Legii contabilității publice, de a se plăti salariile funcționarilor la întâia fiecărei luni: Multiplele nevoi publice fac ca această dispoziție să sufere oarecare amânare în aplicare. Până atunci plata salariilor continuă să se facă după vechiul clișeu vintilist, cu state și în tot cursul lunii, mai la început sunt la coadă, după anumite criterii de simpatie și de influență, stabilite încă de fostul administrator Dimitriu, cel cu restanțe de aproape 1 miliard lei neincasați, dar cu pompoase palate răsarite — din nimic.

Toată lumea s'a bucurat de numirea noului administrator financiar, dl Tarția, cu renume de funcționar absolut cinstit, azi înseamnă — prin comparație — foarte mult. Se vede însă că singur cinstea nu-i de ajuns la o administrație financiară, pentru că lucrurile să se îndrepte. Cel puțin cu plata salariilor merge din lună în lună mai prost. Azi am ajuns la situația insuportabilă, că la multe instituții salariile se achită după expirarea lunii, în rate săptămânale și după alergări și mișcări umilitoare. Din aceste motive instituțiile publice au fost silită să se împrumute dela bănci în contul salariilor, plătiind bine înțelese interese de 15—18%.

Evident această rusine trebuie să

inceteze. Trebuie să se afle o modalitate ca să reintrăm în normal, altcum de geaba s'a făcut legea. Nu putem accepta scuza simplistă, că Clujul fiind un puternic centru cultural și administrativ, greul aparat administrativ reclamă mai mari sume, decât se încasează din impozite și taxe. Chiar dacă așa ar fi, dl administrator financiar are datoria să lămurească Ministerul de finanțe și să-l înduplece să verse sumele necesare Clujului de acolo unde sunt surplusuri de incasări. Și sunt!

Salariile tuturor funcționarilor din țară ating suma de 20 miliarde, deci 1.6 miliarde pe lună. Or, încasările statului în timpul din urmă s'au urcat la aproape 3 miliarde pe lună, neînglobând aici C. F. R. și P. T. T. Din aceste 3 miliarde, după asigurarea cuponului datoriei de stat (500 milioane pe lună), salariile sunt din belșug acoperite, ba ajunge și pentru cheltueli materiale 500—800 milioane pe lună.

Prin urmare bani pentru plata salariilor sunt, numai dl administrator financiar trebuie să-i esopereze. Domnia-Sa, nu instituțiile singuratic, este chemat să facă intervențiile necesare la Minister.

Funcționarii din Cluj au tot dreptul să pretindă ca să se facă ordine în plata salariilor și să înceteze comedia de a li se plăti frânturi de salarii, în rate de câteva sute.

Polemica?

Ziarul nostru a infierat la timp, așa cum trebuia, tentativa descreieră a jidanului Goldenberg. Intre altele spuneam că deși vestea odiosului atentat ne-a înfiorat și ne-a involburat sufletele, ne bucurăm totuși că criminalul n'a fost un român, ci un strein, un jidan. Jidanilor cari nu sunt la cea dintâi crimă în țara românească — se'nțelege nu le-a convenit acest lucru.

Dovada, o face „Egalitatea” o foaie jidovească din București „ziar septemanal” de sub conducerea dlui N. Schwarzfeld. Intr'un articol „vehement” dl Ben Bril (tot un schwarzfeld) încearcă să ne facă o crâncenă lecție de felul cum trebuie să se scrie în românește. Așa se vede — le arde

schwarzfeldilor de polemică.

Polemică? Dar cu cine? Cu „Egalitatea” ziar „septemnal”, care are director pe d. Schwarzfeld?

Ar fi sub demnitatea noastră!

Către cetitori.

Abonații noștri, sunt rugați a-și anunța schimbarea adresei prin telefon la Nr. 10—86, (administrația ziarului nostru) ori printr'o cartă postală: Administrația Ziarului „Chemarea” Str. Regina Maria 19. Aceasta pentru ca expediția ziarului să nu sufere, și pentru ca abonații noștri să poată primi punctual „Chemarea”.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

D. Roș Ano Lococin și Borsec. Și acel subadministrator financiar ridicat din mica țară și mare, sosește la Borsec cu grădina botanică și zoologică a lui dusă din Cluj, spre a-se alimenta în acele 3—4 săptămâni până își va face băile atât de necesare. I-au trebuit foarte multe băi, căci era trudit de lucrul... mult printre contribuabili. Amicul Roș, obișnuit în orașul lui să intre prin prăvălii să ceară ce-i vâd ochii, să trimită prin comerciant acasă ce-i doare sufletul a început și pe acolo a face la fel, dar cum ăia de acolo plătesc dările la altă administrație financiară decât unde-i „amicul nostru” din vorbă ei i-au spus că poate să fie el „jocăna” de închinat, ... însă nu pentru ei. Speriat subadministratorul nostru telegrafiază la oameni mai de dai Doamne prin Cluj să-i trimită o sută de lei, căci vrea să cumpere o vacă. Cei ce-l cunosc, nu s'au mirat de loc de aceasta căci aceia știu că acel subadministrator habar n'are de prețuri, căci el când cumpără ceva dă cât vrea și lumea-i fericită... că-i poate vinde. I-a sosit sutarul de Lei și ată la țarg să-și cumpere o vacă. Țăranii nu înțelegeau nimic! ce vrea el cu sută de Lei; zadarnic trăgea țăranilor cu ochii, zadarnic li lovea cu cotul ăia de pe acolo nu-i știau năravul De cumpărat sigur că o fi cumpărând dar astea-s chestiuni mici să vedem de cele mai mari. Cu proxima ocazie.

D. Eclampio Turbatu, deputat socialist, com. Fluerești. Dacă te bagi între țărățe, te mânăncă... (știi Dta). Așa și bietul Fluereș sef socialist. Cât timp trăia și lupta pentru un socialism sănătos avea sprijinul mai multor oameni de bine; de când însă în loc de politică social-democratică face politică social-demagocratică e mereu pe înfundate. Merge în Cameră invitat de un Decret de Convocare, pe care-l acuză că nu-i legal și când colo totuși i-se sugerează pre-

zentându-se. Acolo se discută complectarea Regentei, și seful soțoliștilor fluera aiurit melodia republicei...! Zăpăceală mai mare nici că s'ar putea. Cunoaștem vanitatea socialiștilor, în schimb niciodată n'am bănuț ca fluerașul social demagocratic să aibe ambiții de președinte de Republică.

D. Ion Achizitor, com. Năcăjiu. Am cetit și eu ființa „națiunea” din Cluj, caută achizitori buni, pentru a răspândi „ziarul” lor. Ai dreptate Dta desigur că pentru a se răspândi au nevoie nu de achizitori buni, ci de ziar bun și mai presus de toate de idei bune și sănătoase.

Dis-ordinea-București. Buric-leanu inghiți o sfântă snopeală? De bunăseamă că s'a făcut vrednic de ea, altfel cine și-ar fi murdărit mâinile cu el? E o veche apucătură, când nu știu cine și-a făcut un rău, să-l acuzi pe cel pe care ești supărat. Italianii au și fixat aceasta apucătură: „Piove!...; porco Governo!”

D. Gh. Presa com Opoziția pe voci. Sunteți meșteri în a vă fixa părerea asupra alegerei noului Regent. Oricine reușea evident nu era bun. Am cunoscut un bănațean reprezentantul cel mai autorizat gândirei voastre. Făcea parte din toate consiliile comunale dela el din sat și oricând oricine își deschidea gura în consiliu după prima vorbă era întreprupt de bănațeanul meu, care spunea: „io mi-s contra”. Și voi ați face bine a nu prăpădi hărtia și cerneala, ci să scrieți cam astfel: „Țăra își alege un nou Regent”. „io mi-s contra”. — „Țara nu mai alege un nou regent”. „io mi-s contra”. „Țara... „io mi-s contra”. „io mi-s contra”. Ați impune mai mult astfel.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN